

Biblija: tikėti – tai laukti

Kun. Danielius DIKEVIČIUS

Kas yra tikėjimas? Tai vienas svarbiausių žmonijos klausimų. Kodėl? Labai paprasta! Kadangi atsakymas (teorija) daro įtaką gyvenimui (praktikai). Ir ne tik paskiro individo, bet ir ištisų civilizacijų bei kultūrų. Garsusis prancūzų rašytojas ir filosofas Jean Jacques Rousseau (1712–1778) yra pasakęs: „Krikščionis negali būti geras pilietis. <...> kadangi krikščionio tėvynė nėra iš šio pasaulio.“ Aišku, galima būtų ginčytis ir kontrargumentuoti. Šis pavyzdys – tikrai vienas iš daugelio, rodančių, kad tikėjimas pakeičia arba bent jau turėtų keisti mūsų kasdienybę. Taigi kas yra tikėjimas?

Dvasinės teologijos specialistai greičiausiai pateiktų tokį atsakymą: „Tikėjimas tai yra teologinė dorybė, kuri malonės įtakoje palenkia mūsų protą priimti Dievo apreiškimą tiesą“ (plg. Rimkevičiūtė L., *Krikščioniškojo gyvenimo pagrindai ir jo ugdymas. Tankerėjaus-Grigaičio veikalo konspektas*. Marijampolė, 1992, p. 87). Gražu, bet tikrai iš dalies teisinga! Kodėl? Taip, tai tiesa, tikėjimas yra malonė-dovana: „nė vienas negali ištarti: 'Jėzus yra Viešpats', jei Šventoji Dvasia nepaskatins“ (1 Kor 12, 3). Tačiau tikėjimas nėra tikrai žinojimas: „Pažinę Dievą, jie negarbino jo kaip Dievo ir jam nedėkojo, bet tuščiai svarstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo“ (Rom 1, 21).

O ką gi apie tai kalba Šventasis Raštas? Biblija, deja, neturi galutinio apibrėžimo. Šventojo Rašto metodika yra šiek tiek kitokia. Biblijoje, norint apibūdinti tam tikrą reiškinį, pasitelkiama ne teorinių formuluočių, bet konkrečių pavyzdžių (žr. Gailestingojo samariečio palyginimą, Lk 10, 29–37). Taip yra ir kalbant apie tikėjimą. Šventajame Rašte rastume daug įvairių tikėjimo pavyzdžių. Tobuliausias, aišku, yra paties Jėzaus Kristaus pavyzdys. Taip, taip, Jėzus iš Nazareto buvo tikintis ir praktikuojantis žydas. Tačiau be jo, žinomiausi turbūt yra du – Abraomo ir Marijos tikėjimas: „Jis patikėjo Viešpačiu, ir tai jam Viešpats įskaitė teisumą“ (Pr 15, 6; taip pat plg. Rom 4, 18); „Laiminga įtikėjusi, jog išsipildys, kas Viešpaties jai pasakyta“ (plg. Lk 1, 45). Mes gi čia panagrinėkime tikrai pirmosios tikėjimo paradigmos, t. y. Abraomo tikėjimo, kai kuriuos aspektus.

Apie Abraomo tikėjimą jau yra prirašytos ištisos bibliotekos ir apie jį būtų galima rašyti dar devyنيات galybes. Vis dėlto kai kas būtų svarbiausia.

Tikėti – tai laukti. Abraomo istorija Šventajame Rašte prasidėjo nuo trijų išpūdingų Dievo pažadų: žemės, palikuonių ir globos (plg.

Pr 12, 1–3). Vieno iš jų išsipildymo Abraomui teko laukti netgi 25-erius metus, mat skelbiant pažadą Abraomui buvo 75-eri (plg. Pr 12, 4), o jį įgyvendinant – 100 metų (plg. Pr 21, 5). 25-eri ilgo laukimo metai! Netgi jaunam žmogui tai yra daug. Juo labiau, mūsų kalba kalbant, pensininkui Abraomui. Jam irgi nebuvo lengva. Atrodytų, keista, tačiau Biblija nebijo apie tai kalbėti. Pasirodo, Abraomas nesėdėjo užsidėjęs koją ant kojos. Ką gi jis darė? Juk dirbtinis apvaisinimas dar nebuvo žinomas. Taip, nebuvo, bet buvo žinomi kiti giminės pratęsimo būdai, kaip antai: žmonos pakeitimas, tarno paskelbimas teisiniu įpėdiniu, artimiausio giminaičio įdarbinimas, vergės apvaisinimas, etc. Abraomas griebsi paskutinės priemonės (plg. Pr 16, 1–4). Tiesa, tai nelabai padėjo, o tikrai dar labiau sukomplikavo tikrojo palikuonio laukimo laikotarpį (plg. Pr 16, 5–15; 21, 9–21). Bet, kaip sako patarlė, *gerai tas, kas gerai baigiasi*. Galų gale Abraomui gimė, Biblijos žodžiais tariant, jo kaulų kaulas ir jo kraujo kraujas – Izakas (plg. Pr 21, 1–8). Taigi tikėti – tai laukti. Laukti – ko gi? Visko – vyro atsivertimo, vaiko pasveikimo, krizės pa-

baigos, galų gale – paruzijos, t. y. Dievo karalystės galutinio atbaidymo. Laukimas čia jokia būdu nereiškia pasyvumo ir neveiklumo. Juk Abraomo laukimas, kaip matėme, buvo pažymėtas triūsu ir prakaitu. Tačiau, kita vertus, laukti – tai pripažinti, kad ne viskas šiame gyvenime yra žmonių rankose...

Abraomas. Biblijos miniatiūra. Prancūzija, 1411 m.

